

TRNAVSKÁ UNIVERZITA FH, HORNOPOTOČNÁ 23, TRNAVA

INDUSTRIÁLNE KULTY

ZUZANA ŠKODOVÁ
PSYCHOLÓGIA

Industriálny kult je strešný názov pre rôzne kulty, ktoré zasahujú priemyselné a pracovné oblasti. Patria sem niektoré náboženské (Cirkev zjednotenia-moonisti, Scientológia-Dianetika), komerčné (Amway, Herbalife, Golden world club) aj politické kulty. Hlavný priamy zisk zvyšujú ideológia a motivačné kurzy.

Amway Slovensko, s.r.o. je organizácia, ktorá začala svoje podnikateľské aktivity na Slovensku v novembri 1994. Je právne registrovanou spoločnosťou, platí dane a všetky odvody v súlade s právnymi nariadeniami. Túto firmu založili Richard De Vos a Jay Van Andel v roku 1959 a dnes má okolo 10 000 platených zamestnancov a viac než 2 milióny distributérov a pôsobí vo viac ako 70 krajinách (údaje z roku 1996).

Systém obchodovania sa nazýva multi level marketing (MLM), ide o sieťový systém od výrobcu cez jeden veľkosklad a pyramidovú hierarchiu distributérov. Nie je rozhodujúci ani tak predaj výrobkov ako zachytenie širokého okruhu ľudí, ktorí vás vytlačia vyššie v pyramidovej sieti. (Odmena za predané výrobky predstavuje len malú čiastku v porovnaní s odmenou za získaného člena). Dealerstvo funguje rovnako ako akékoľvek iné náboženstvo. V dealerských sektách sú Bohom, ku ktorému sa všetci modlia peniaze a úspech. Všetky medziľudské vzťahy sa redukujú na mená v diári a pokračovanie priateľstva závisí od toho, či bývalý priateľ kúpi alebo nekúpi distribuované výrobky a či sa stane alebo nestane dealerom. V Obchodnej príručke Amway sa dozviete ako emočne pôsobiť na potenciálnych členov zdôrazňovaním starostlivosti firmy Amway o životné prostredie a ekológiu vôbec, poukazovaním na 100% kvalitu výrobkov a ohurovaním grafmi s astronomickými príjmami, ktoré môžete získať jedine podnikaním Amway. Informácie sú samozrejme skreslené a príjmy nereálne.

Nezanedbateľný je aj veľmi pestrý zoznam doporučenej literatúry, ktorú by ste mali pravidelne čítať. Nájdete v ňom predstaviteľov New age napr. Shakti Gawain (Život ve svetle), Luise L. Hay (Miluj svoj život), tématiku alternatívnej medicíny Powel (Silvova metóda pro 90. léta), či dokonca zakladateľka kultu s hinduistickým pozadím Bhagwana Šrí Rajneesha napr. Osho (Život, láska, smích, Od sexu k nadvědomí)

Pokiaľ si kúpite produkt **Herbalife**, zistíte sami, či to funguje. Ak nie, načo by ste si ho kupovali znova, ak zaberie, viac ho nepotrebujete. Oficiálne nie sú dietne výrobky Herbalifu registrované ako liečivo, ale ako potraviná. Hlavnou zložkou sú prírodné bobtnajúce látky, ktoré reakciou s tráviacimi kyselinami vytvoria v žalúdku „knedlík“, ktorý potlačuje pocit hladu. Znížením príjmu kalórií sa človek dostane až na úroveň bazálneho metabolizmu a chudne. Rovnaké účinky sa však môžu dosiahnuť aj rozumnou zmenou stravy a nemusíte kupovať „zázračný“ produkt Herbalifu (71% výrobkov Herbalife skonzumujú vlastní pracovníci, ktorí okrem tejto konzumácie nosia odznak „Chceš schudnúť? Spýtaj sa ma ako“ a neustále rozprávajú o svojej práci v svojom najbližšom okolí).

Prvá hospodárska firma v službách **Cirkvi zjednotenia** vznikla v roku 1959. Odvtedy sa vytvorila celá sieť podnikov v oblasti rybolovu, potravinárskej výroby, čistiacich prostriedkov, strojárskych výrobkov, čajovní, čistiarní atď. Vedenie týchto podnikov, ktoré sú dôležitým zdrojom finančných prostriedkov, je samozrejme z radov moonistických členov. (Jedno obdobie mala Moonisti v Nemecku iba 200 členov, ale v podnikoch, ktoré patrili Moonovi pracovalo 2000-5000 ľudí). Tieňové organizácie pôsobiace v rôznych oblastiach

vznikli kvôli náborovým praktikám a propagovaniu Moonovho učenia. Okrem priemyselných oblastí zasahuje táto sekta aj stredoškolskú mládež (organizácia HARP), vysokoškolákov (CARP, ktorá usporiada mládežnícke tábory), umelcov (AAI), záujemcov o bojové umenie (Wohwa-Da), vedcov rôznych odborov (ICUS), politickú oblasť (organizácia ISC usporiada prednášky na témy „Bezpečnosť Európy“, „Mierové hnutie“) a pod. Okrem týchto organizácií je Cirkev zjednotenia vydavateľom prestížnych denníkov akými sú The Washington Times a New York City Tribune, vlastní vydavateľstvo Paragon House Publishers a rad kultúrnych a zbrojárskych podnikov. (V roku 1982 bol zakladateľ Cirkvi zjednotenia Sun Myung Moon odsúdený za daňové úniky na 18 mesiacov odňatia slobody a pokute 25 000 dolárov).

Scientologická cirkev disponuje viacerými hospodárskymi podnikmi, zarába peniaze a usiluje sa získať moc vo svete. Aktívna je hlavne v podnikovom poradenstve, manažmente a v obchode s nehnuteľnosťami. Bežný človek sa so scientológiou môže stretnúť vďaka Oxfordskému testu osobnosti alebo kurzom Komunikáciou k úspechu, Osobné hodnoty a integrita, Finančný úspech, Ako si udržať šťastné manželstvo a pod. Strešnými rganizáciami sú napr. WISE (Svetový ústav scientologických podnikov), ABLE (Asociácia za lepšie žitie a vzdelávanie), ktorá sponzoruje „dobročinné“ organizácie ako sú Criminon (pre delikventov), alebo Narconon (pre drogovu a alkoholovo závislých).